BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3

Nr. 378. Wilno, dn. 29 stycznia ~~1930~~ 1931 r.

Treść numeru:

I.ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

III.ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

-----oo0oo-----

-oOo-

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

"Lietuvos Aidas" o styczniowej sesji Rady Ligi Narodów.

"Lietuvos Aidas"Nr.20 z dn.25.I.1931 r. Art.p.t."Bilans genewski". Streszczenie:

Kwestja stosunków litewsko-polskich jest Lidze Narodów znana już od pierwszych lat jej istnienia. Nie należy się dziwić,iż stała odwłoka tej kwestji niejednemu może dokuczyć. Państwa zachodnie życzą sobie stabilizacji w tym zakątku Europy. Z małemi wyjątkami pragnęłyby one, aby Litwa utrzymywała normalne stosunki z Polską. To też delegaci tych państw z przyjemnością wypróbowaliby każdy środek, który miałby prowadzić do pomienionych stosunków i odegrałby rolę początku stabilizacji. W ten sposób możemy ocenić opinją wyrażoną przez Hendersona. Zrozumiała jest również objektywna opinja Curtiusa w tem miejscu, gdzie podziela zdanie delegata Litwy, że do strony gospodarczej /tranzytu/ stosunków litewsko-polskich nie należy przywiązywać większej wagi.

Kwestja kłajpedzka nigdy nie wydawała się Litwie zbyt poważną. Jednakże na ostatniem posiedzeniu sesji okazało się, iż sprawa przyjęła inny obrót. Spór, jaki wynikł na tle tej sprawy, doskonale charakteryzuje samodzielność polityki litewskiej. Napozór wydawałoby się, iż wobec istnienia ostrego zatargu polsko-niemieckiego, Litwa musiałaby wykorzystać ten moment i porozumieć się co do wspólnego frontu bądź z Polską przeciwko Niemcom, bądź też z Niemcami przeciwko Polsce. Jednakże Litwa nie poszła po tej drodze najmniejszego oporu, wykazując samodzielność i niezależność swej linji i pokładając nadzieje jedynie na własne prawo i międzynarodową sprawiedliwość.

Jak widać z opisu debaty, starcie dr.Zauniusa z Curtiusem przy stole Rady Ligi Narodów miało charakter poważny. Wyniki tych rokowań wykazały, iż bynajmniej niezawsze strona materjalnie silniejsza może odnieść zwycięstwo nad stroną materjalnie słabszą. I tak wszystkie ostre żądania Curtiusa nie zostały zaaprobowane, podczas gdy stanowisko, jakie zajął delegat Litwy, okazało się silniejsze.

Debaty w sprawie Kłajpedy wykazały, iż przy stole Ligi Narodów wielcy i mali mogą być jednakowo traktowani i każdemu zostaje wymierzona sprawiedliwa miara.-

"Lietuvos Aidas" o ogólnych problemach polityki europejskiej.

"Lietuvos Aidas"Nr.18 z dn.23.I.1931 r. Art.p.t."Konferencja europejska". Streszczenie:

W Genewie zebrali się przedstawiciele 27-miu państw, z których 22 ministrów spraw zagranicznych.

Kontynentalne ugrowania państw europejskich i pozaeuropejskich są niewątpliwie uzasadnione. Oddawna już mamy pan-Amerykę, odbyła się próba kongresu pan-azjatyckiego, obecnie zaś ma powstać pan-Europa. Fakty świadczą jednak, że ewolucja politycznego zrozumienia potrzeby organizacji kontynentalnej państw europejskiej dokonywuje się nadal powoli. Zresztą, nawet pan-Ameryka istnieje dopiero odniedawna i jest jeszcze w zaczątku, mimo że sprzeczność interesów jest tam o wiele mniejsza, niż w Europie.

Briand zdaje sobie niewątpliwie sprawę ze wszystkich trudności, to też stara się nadać swej pan-Europie podłoże ekonomiczne. Wybrał on moment bardzo odpowiedni, gdyż prawie wszystkie państwa

europejskie przechodzą ciężką depresję gospodarczą. Przyczyną tej depresji jest wciąż wzrastający eksport produktów rolnych i przemysłowych z Ameryki północnej do Europy. Sam fakt, że Stany Zjednoczone produkują 70 % światowej produkcji nafty, tyleż procent żelaza i miedzi, 45 % węgla kamiennego, 75 % kukurydzy, 22 % pszenicy, 30 % owsa i t.d., wykazuje naocznie, jak słaby jest pod względem gospodarczym kontynent europejski w porównaniu z kontynentem amerykańskim, zwłaszcza, skoro się przypomni, że Ameryka znajduje się dopiero w początkach swego rozwoju, gdyż na kilometr kwadratowy przypada tam zaledwie czterech ludzi, podczas gdy w Europie - aż 45 ludzi. Mimo to, staruszka Europa pozwala sobie na taki luksus, jak rozbicie ~~xxxxxxxxą~~ na 27 zwalczających się wzajemnie gospodarczo krajów. Europa winna więc być wdzięczna Briandowi za próbę sanacji stosunków. Przemówienie Brianda na obecnej konferencji europejskiej w Genewie było prawdziwym głosem rozsądku. Briand poruszył wprawdzie tylko sprawy ekonomiczne, lecz ponieważ polityka i ekonomika ściśle są ze sobą związane, trudno mu było lawirować wśród tych skomplikowanych problemów.

Przyszłość dopiero okaże, czy uda się zorganizować Europę na nowych podstawach.-

"L i e t u v o s A i d a s" o r e w i z y c i e p r e m j e r a T u b e l i s a w R y d z e.

"Lietuvos Aidas"Nr.19 z dn.24.I.1931 r.Art.p.t."Z okazji rewizyty p.Tubelisa". Streszczenie:

Pobyt premjera Tubelisa w Rydze uważać należy, jako rewizytę, związaną z zeszłoroczną wizytą premjera łotewskiego w Kownie /23-24 listopada /. Jak wiadomo, podczas pobytu premjera łotewskiego w Kownie podpisano szereg traktatów handlowych. Obecnie w Rydze również podpisane zostanie pięć traktatów, normujących stosunki pomiędzy obu państwami. Rok ubiegły nacechowany był intensywną współpracą litewsko-łotewską. Pobyt członków rządu łotewskiego w Kownie, a litewskiego w Rydze, wizyta dziennikarzy łotewskich na Litwie, występy teatru litewskiego w Rydze, a łotewskiego w Kownie, kongres Jedności litewsko-łotewskiej w Rydze, wreszcie podpisanie całego szeregu traktatów - wszystko to ogromnie zbliżyło oba narody i państwa.

Projekt związku państw nadbałtyckich jest projektem dawnym, który powstał jednocześnie z odzyskaniem niepodległości przez państwa nadbałtyckie. Jednakże realizacja tego projektu dotychczas się nie udawała. Z jednej strony kierownicy nadbałtyckich naw państwowych, być może, zwracali zbyt mało uwagi na realizację samej idei związku. Już sam fakt, że w ciągu dziesięciu lat nie udało się podpisać niezbędnych traktatów budzi podejrzenie, że zapewne niezbyt się o ich podpisanie troszczono. Nie należy zastanowiać się nad tem, kto ponosi w tym wypadku większą winę. Jak się zdaje, największą przeszkodą w utworzeniu związku państw nadbałtyckich była polityka Polski. Polska, położona daleko od państw nadbałtyckich, postanowiła sobie za wszelką cenę, postanowiła sobie za wszelką cenę wkręcić się w skład związku nadbałtyckiego. Polsce udało się tym i owym zamydlić oczy i wmówić, że bez niej nie można się obejść.

Litwa była i jest przeciwna udziałowi Polski w związku państw nadbałtyckich nietylko z tego względu, że Polacy złamali traktat suwalski i zagarnęli Wilno, lecz również z innych przyczyn. Awanturnicza polityka polska, zwłaszcza w stosunku do Rosji sowieckiej, czyni zasadniczo sojusz z Polską niebezpiecznym eksperymentem. Państwom nadbałtyckim ogromnie zależy na utrzymaniu z Rosją sowiecką stosunków przyjaznych. Estonji i Łotwie zależy na tem ze względów geograficzno-politycznych jeszcze więcej, niż Litwie. Dla polityków litewskich było i jest niezrozumiałą przeto rzeczą, w jaki to sposób mogli się niektórzy politycy nadbałtyccy poddać Polskiej hypnozie. Jak się zdaje, obecnie hypnoza ta się zmniejsza. Nie chodzi

tu wcale o odciąganie kogoś od przyjaźni z Polską. Jednak Litwa przyjaźnić się z Polską nie zamierzała i nie zamierza, gdyż nie może. W związku z tem, głównie dzięki hypnozie warszawskiej, nie doszedł do skutku sojusz trzech państw nadbałtyckich. Natomiast zbliżenie łotewsko-litewskie szybko zaczęło posuwać się naprzód. Zbliżenie to opiera się na podstawach jaknajzdrowszych, gdyż na stosunkach gospodarczo-kulturalnych. Polityka obu krajów też ma jasną drogę przed sobą, a mianowicie - dobre stosunki ze wszystkimi sąsiadami, utrzymanie pokoju, ochronę niepodległości. Łotysze dobrze wiedzą, że w kwestji wileńskiej postulatem litewskiem jest restitutio in integrum i żadnych ustępstw w tym względzie Litwa czynić nie może. Sądzić należy, że Łotysze dobrze tę politykę litewską rozumieją. Przecież gdyby Bermont w 1919 r. zajął Rygę i tam pozostał, podobnie, jak to zrobili Polacy w stosunku do Wilna, to Łotysze z pewnością takby się ustosunkowali do Bermonta, jak Litwini do Polaków.

W związku ze zbliżeniem kulturalno-gospodarczem obu krajów, każdy krok w tym kierunku powitać należy z radością.-

"L i e t u v o s Z i n i o s" o f e d e r a c j i e u r o p e j s k i e j .

"Lietuvos Zinios"Nr.13 z dn.17.I.1931 r. Art.p.t."Droga do federacji europejskiej". Streszczenie:

Trudno się spodziewać, ażeby w prędkim czasie miało dojść do realizacji idei paneuropejskiej. Na drodze do federacji piętrzą się różne trudności. Nic też dziwnego, że wielu polityków uważa projekt pan-Europy za utopję. Najważniejszą przeszkodą do uskutecznienia pan-Europy jest to, że w Europie jeszcze nie zapanowała powszechnie demokracja. Droga do pan-Europy prowadzi jedynie przez demokrację.-

"D a r b i n i n k a s" o n i e b e z p i e c z e ń s t w i e n i e m i e c k i e m .

"Darbininkas" Nr.4 z dn.24.I.1931 r. Art.p.t."Czy istnieje niebezpieczeństwo niemieckie". Streszczenie:

Cały świat zwrócił ostatnio uwagę na rewizjonistyczne tendencje w Niemczech. W związku z tym rewizjonizmem, Niemcy wytoczyli również Litwie sprawę o Kłajpedę. Jednakże Niemcom nie chodziło o rzekome pogwałcenie konwencji kłajpedzkiej, a tylko o zabranie przez Litwę samej Kłajpedy. Nikt zresztą nie wątpił, że t.zw. demokraci niemieccy mogliby stosować politykę inną, aniżeli zaborczą politykę cesarską. W stosunku do Litwy polityka ta przejawiła się dosyć gwałtownie. Interesy litewskie w Kłajpedzie są poważnie zagrożone. Wiadomo powszechnie o marzeniach niemieckich przeprowadzenia wschodniej granicy Niemiec na linji Ryga-Sewastopol. Marzenia te zostają narazie marzeniami, gdyż Niemcom jeszcze kły nie odrosły. Jednakże nauczki wielkiej wojny jak widać, dla Niemców za mało. Niemcy przy pomocy swych agentów na Litwie starają się odwrócić uwagę ogółu litewskiego bądź na Polskę, bądź też na sprawy wewnętrzne. Za każdym razem, szukując nowy cios dla Litwy, rozpuszczali Niemcy pogłoski o rzekomych rokowaniach partyj opozycyjnych z Polakami, o tem, że Piłsudski przygotowuje dla Litwy własny projekt konstytucji i t.p. Znajdują się niestety na Litwie ludzie naiwni, którzy biorą się na lep tych bezsensownych pogłosek. Jest to oczywiście woda na młyn niemiecki. Wierząc takim pogłoskom, Litwini nietylko zwiększają niebezpieczeństwo niemieckie w stosunku do Litwy, lecz je też przeoczają. Ażeby zrozumieć niebezpieczeństwo niemieckie w stosunku do Litwy, należy zwrócić uwagę na dwie rzeczy: 1. Na wciąż wzrastającą aktywność niemiecką w stosunkach międzynarodowych, 2. Na rolę, jaką w

ostatnich czasach odgrywają Niemcy zarówno w dziedzinach naszej polityki zagranicznej, jak też wewnętrznej. Rola ta jest obecnie tajemnicą poliszynela i niewątpliwie na długo może zatruć sąsiedzkie stosunki litewsko-niemieckie.-

Z pobytu premjera litewskiego w Rydze. Dnia 24-go b.m. prezes ministrów i minister skarbu J.Tubelis złożył wizytę łotewskiemu prezesowi ministrów H.Celminszowi; następnie - marszałkowi sejmu Kalninszowi i prezydentowi państwa Kwiesisowi.

Dnia 25-go b.m. odbyła się ceremonja podpisania następujących konwencyj: 1/ O likwidacji nieruchomości granicznych, przeciętych granicami państw i o wpisaniu ich do odpowiednich ksiąg ziemskich. 2/ O zachowaniu porządku na pograniczu. 3/ Konwencji w sprawach szkolnictwa, 4/ O rybołóstwie i 5/ Konwencji w sprawie wymiany oficjalnych dokumentów. Konwencje te podpisali prezesowie ministrów obu państw.

Następnie litewski premjer przyjął liczną grupę przedstawicieli prasy łotewskiej, którym między innemi oświadczył, iż podpisane konwencje są łącznikami do zawartych uprzednio układów. W praktyce niektóre z nich już nabrały mocy prawnej, obecnie zaś nadano im odpowiednią formę. Tak Litwa, jak i Łotwa, mają między sobą wiele interesów wspólnych, a zawarte układy i konwencje pogłębiły jedynie stosunki, które już istniały między obu krajami dotychczas. Litewsko-łotewski układ handlowy ma wielkie znaczenie dla rolnego gospodarstwa Litwy, której wytwórczość wciąż wzrasta niewspółmiernie z innemi dziedzinami gospodarstwa. Z zawarciem tych układów wytwórczość łotewskiego przemysłu znajdzie w Litwie większy zbyt, niż dotychczas.

W sprawie możliwości obopólnego zniesienia wiz, premjer Tubelis oświadczył, iż sprawa ta nie jest jeszcze ostatecznie rozwiązana; co zaś dotyczy łotewskiego projektu "ceł pokojowych", przewidującego niepodwyższanie ceł w stosunkach handlowych między Litwą, Łotwą i Estonją, to premjer wyraził zdanie, iż jeszcze w tym roku trudno jest coś w tej sprawie powiedzieć, gdyż taryfy celne odgrywują wielką rolę w życiu gospodarczem państw; w każdym razie pozostaną one jeszcze w mocy przez czas dłuższy. Również kwestje unji celnej i związku państw bałtyckich rozwiązać może jedynie czas. Dalsze prace nad zbliżeniem obu państw zależne będą od pomyślnego wykonywania zawartych układów w praktyce, co już uważać możnaby za wielki krok naprzód. Przyszłość wykaże, w jakim kierunku potoczą się prace nad tem zbliżeniem, jednak odbiera się wrażenie, iż litewsko-łotewskie zbliżenie ma szerokie podstawy i w przyszłości będzie się rozszerzać.

W sprawie stosunków z innemi państwami,, premjer Tubelis powiadomił przedstawicieli prasy łotewskiej, iż stosunki Litwy ze wszystkimi sąsiadami są przyjazne, oprócz Polski, z którą z powodu niewypełnienia traktatu i awantury Żeligowskiego stosunki nie mogą wejść na normalne tory. Litwa nie ma żadnych podstaw do zmiany dotychczasowej swej linji wytycznej względem Polski. Podłoże skargi niemieckiej w Lidze Narodów jest w gruncie rzeczy sporem prawnym, nie zaś pogorszeniem stosunków politycznych i ekonomicznych; zaś stosunki z Rosją sowiecką są takie, jakiemi były dotychczas.

Następnie premjer Tubelis poruszył wewnętrzne sprawy Litwy, oświadczając, iż stanowisko rządu względem kleru katolickiego tak pod względem politycznym, jak i prawnym, jest całkowicie uzasadnione i dlatego też rząd litewski nie widzi żadnego powodu do zmiany swego stanowiska w tym względzie.

Podczas swej wizyty w Rydze premjer Tubelis wręczył litewskie ordery dygnitarzom łotewskim.

Prezydent państwa Kwiesis udekorowany został orderem Witolda Wielkiego I stopnia ze wstęgą; generalny sekretarz ministerstwa spraw zagranicznych - orderem Gedymina I stopnia.

Ze swej strony Łotysze z okazji wizyty premjera Tubelisa udekorowali posła litewskiego w Łotwie Pr.Dąjlide orderem Trzech Gwiazd I stopnia; dyrektora wydziału wschodniego ministerstwa spraw

zagranicznych Fr.Dajlide - orderem Trzech Gwiazd II stopnia i pułk. Juoduszysa - orderem Trzech Gwiazd III stopnia.

Dnia 26-go stycznia premjer Tubelis powrócił do Kowna.-

E s t o ń s k i m i n i s t e r s p r a w z a g r a n i c z n y c h o s t o s u n k a c h e s t o ń s k o - l i t e w s k i c h . Korespondent Eltu w Rydze miał rozmowę z estońskim ministrem spraw zagranicznych Lattikiem, który między innemi oświadczył, iż celem Estonji jest ścisła współpraca wszystkich trzech państw bałtyckich. To też litewsko-estoński układ tymczasowy przyjęto w Estonji z wielkiem zadowoleniem. Estonja ma nadzieję, iż układ ten jest pierwszym krokiem na drodze dalszej współpracy pomiędzy obu państwami, opartej na wzajemnym szacunku i zaufaniu.

W dalszym ciągu minister Lattik wyraził radość z powodu zawarcia układu handlowego między Litwą i Łotwą, co bez wątpienia przyczyni się również do rozszerzenia współpracy tych trzech państw.

Co się tyczy stosunków z innemi ościennemi państwami, to zdaniem ministra, zależne są one od współpracy na polu ekonomicznem. W najbliższym czasie przewidują się obrady z Finlandją w sprawie rewizji układu handlowego z r.1921 i jest nadzieja, iż ujawnione trudności dadzą się usunąć, natomiast stosunki ekonomiczne z Rosją sowiecką nie wykazują żadnego ożywienia.

Stosunki estońsko-polskie są dobre i, zdaniem ministra, na ich pogorszeniu Litwa nic nie zyska.

Wreszcie minister Lattik wyraził swe zadowolenie z powodu polepszenia stosunków między Litwą i Estonją, prosząc zarazem korespondenta, by w jego imieniu przesłał rządowi i narodowi litewskiemu jego najlepsze życzenia.-

Z j a z d b u r m i s t r z ó w L i t w y , Ł o t w y i E s t o n j i . W Rydze odbył się zjazd burmistrzów znaczniejszych miast Litwy, Łotwy i Estonji. Zjazd rozważył porządek prac kongresu związku miast tych trzech państw, który ma się odbyć w Talinie. Na zjeździe tym ze strony Litwy wzięli udział: burmistrz Kowna J.Wilejszys i burmistrz Szawel Sondeckis.-

Z ł o ż e n i e a p e l a c j i p r z e z W i l k i c k i s a . Jak wiadomo, w swoim czasie za uprawianie szpiegostwa na rzecz Polski, sąd wojenny skazał strzelca Wilkickisa na karę śmierci. Skazany zwrócił się z apelacją do Najwyższego Trybunału, który po przejrzeniu sprawy skierował ją w tych dniach sądowi wojennemu. Sąd wojenny pod przewodnictwem pułk.Pudrewicziusa rozpatrzy tę sprawę ponownie.-

P r z e d s t a w i c i e l n i e m i e c k i e j a g e n c j i t e l e g r a f i c z n e j w K o w n i e . Niemiecka agencja telegraficzna Wolfa wysłała do Kowna swego oficjalnego przedstawiciela w osobie p.Ottona Srokka. O.Srokk dotychczas zajmował stanowisko redaktora jednego z pism niemieckich w Poznaniu.-

Kronika kłajpedzka.

P r z e d s t a w i e n i e n o w e g o p r e z e s a d y r e k t o r j u m p r e z y d e n t o w i . Dnia 19-go b.m. gubernator kraju Kłajpedzkiego pułk.Merkis przedstawił prezydentowi państwa i prezesowi ministrów nowego prezesa dyrektorjum kraju Kłajpedzkiego p.Böttchera i członka dyrektorjum p.Puodżusa. Po ceremonji prezentacji prezes ministrów zaprosił kłajpedzkich gości na lunch.-

Po powrocie do Kłajpedy, prezes dyrektorjatu Böttcher w wywiadzie udzielonym przedstawicielowi prasy, oświadczył, iż jest ze swej podróży do Kowna zadowolony, szczególnie z tego powodu, iż odbył z prezesem ministrów rozmowy o sprawach ekonomicznych kraju kłajpedzkiego.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

N a r a d a w s p r a w i e w a l k i z g a z a m i n a w y p a d e k w o j n y . Dnia 15 b.m. w Kownie, w sali Związku strzelców odbyła się z inicjatywy Związku straży ogniowych narada w sprawie powołania do życia ochrony przed gazami ludności cywilnej na wypadek wojny. W wyniku narad, postanowiono wyłonić specjalną komisję przeciwgazową, która będzie istniała przy Czerwonym Krzyżu.-

P o w r ó t z p o d r ó ż y p r o f . P a k s z t a s a . Dnia 16-go b.m. powrócił do Litwy prof.Paksztas, który ostatniemi czasy zwiedzał Afrykę i Palestynę.-

U ł a s k a w i e n i e G a l i n i s a . Prezydent Smetona ułaskawił znajdującego się od 1929 r. w więzieniu członka prezydjum partji socjaldemokratycznej Galinisa. Jak wiadomo, Galinis w r.1929 został za działalność przeciwpaństwową skazany na śmierć.Wraz z nim zwolniono członków partji socjaldemokratycznej, skazanych za szykowanie zamachu w Olicie: Montwiłę, Michałowskiego, Wałanczziusa i Jankiewicza.-

U p o r z ą d k o w a n i e p r a w o d a w s t w a l i t e w s k i e g o . Prace Rady Stanu w dziedzinie uporządkowania prawodawstwa litewskiego trwają w pełnem tempie. Dotychczas pod obrady wpłynęły projekty zmian ustaw: o sądownictwie, adwokaturze, o metrykacji cywilnej, o samorządach i t.d.

W wyniku rozważań komisji Rady Państwa do przeprowadzenia zmian w sądownictwie, ujawniają się dalsze szczegóły projektów. Na mocy przewidywanych projektów ustaw, sędziowie nie będą mogli należeć do jakichkolwiek partyj politycznych, trudnić się handlem i zajmować stanowiska, pozostające w luźnym związku z ich zawodem. Sędziów okręgowych wyznacza minister sprawiedliwości i przedstawia do zatwierdzenia prezydentowi, członków okręgowych sądów, apelacyjnych i Trybunału Najwyższego - prezydent państwa. Przenoszenie sędziów z miejsca na miejsce będzie mogło być uskutecznione jedynie z ich zgodą.

Pozatem przewiduje się utworzenie przy Najwyższym Trybunale wydziału administracyjnego do rozważenia zarządzeń administracyjnych różnych organów władz i wydziału dyscyplinarnego, który roztoczy swą kontrolę nad sędziami i członkami sądów i Trybunału o kompetencji , przewidującej udzielanie napomnień, zmniejszenie gaży i zwolnienie. Wkońcu, organizuje się izba do spraw cywilnych, kryminalnych, kraju Kłajpedzkiego i dla kasacji wyroków sądów wojskowych. Przewidywanem jest, iż nowe ustawy o sądownictwie wejdą w moc prawną w maju r.b.

Rada Państwa wyłoniła komisję do rozpatrzenia projektów o zmianach w ustawach karnych.-

D o k o ł a a r e s z t ó w k s i ę ż y l i t e w s k i c h . Jak podaje "Rytas", w połowie stycznia wikary taurgowski ks.Edward Ejnoris zaproszony był do urzędu policji kryminalnej, gdzie przesłuchano go w sprawie wygłoszonego dnia 4-go stycznia kazania w taurogowskim kościele parafjalnym.-

W y k r y c i e s k ł a d u k o m u n i s t y c z n e j l i t e r a t u r y . Urzędnicy policji kryminalnej wykryli lokal centralnego składu komunistycznej literatury przy ul.Jabłocznej w Kownie. Znaleziono 25.000 egzemplarzy nielegalnej literatury, wśród której również przygotowane do rozpowszechnienia ulotki w sprawie strajku głodowego uwięzionych komunistów. W związku z tem aresztowano 3 Żydów.-

N o w y c e n z o r w o j e n n y . Nowym cenzorem wojennym został mianowany kpt.Wilutis. Były cenzor mjr.Szymkus powrócił na swe stanowisko w II oddziale sztabu generalnego.-

W s p r a w i e r e j e s t r a c j i c z ł o n k ó w o r g a n i z a c y j p o l i t y c z n y c h . W związku z rozporządzeniem,jakie wydał naczelnik miasta Kowna w sprawie rejestracji członków

[illegible]

---

wszystkich organizacyj politycznych, uzupełniającą donoszą, iż zarządzenie to dotyczy jedynie członków zarządów tych organizacyj.-

Udzielenie koncesyj biurom emigracyjnym. Ministerstwo spraw wewnętrznych rozważyło sprawę udzielenia koncesyj biurom emigracyjnym na rok 1931. 9 biurom w Kownie wydano koncesję na 2 lata, jedno biuro uległo likwidacji, pozatem udzielono koncesji 3 biurom w Kłajpedzie i 1 w Szawlach.-

Potwierdzenie budżetów samorządowych. Departament samorządowy potwierdził budżety m.Szawel /1.143.656 lt./ i m.Wiłkomierza /400.023 lt./.-

Pierwsze posiedzenie kłajpedzkiej rady miejskiej. Elta donosi z Kłajpedy, iż dnia 22 b.m. odbyło się tam pierwsze posiedzenie rady miejskiej, na którem dokonano wyborów nowego prezydjum rady. Prezesem został obrany dotychczasowy jej prezes Pierach. Skład członków prezydjum również nie uległ zmianie, am mianowicie: wiceprezesem został Rostek, sekretarzem-Olingajtis, drugim sekretarzem - Brockoff.-

Strajk głodowy w więzieniach. Jak podaje "Idische Stimme", w związku ze strajkiem komunistów w więzieniach policja kryminalna otrzymała wiadomości, iż agitatorzy komunistyczni rozpowszechniają proklamacje komunistyczne w Kownie i na prowincji. W wyniku obserwacji zarządzonej przez policję, zaaresztowano w Kiejdanach 5 osób, które zostały przyłapane na gorącym uczynku rozrzucania ulotek komunistycznych.

Dnia 23-go b.m. policja otrzymała wiadomość, iż w Kownie ma być urządzona demonstracja rotestu w związku ze strajkiem głodowym. W wyniku obserwacji policja zaaresztowała szereg młodzieńców i młodych dziewcząt. Ogółem zasiadło za kratkami w ciągu ostatniego tygodnia w Kownie i na prowincji kilkadziesiąt podejrzewanych o agitację komunistyczną osób. Trzy osoby z rozporządzenia komendanta Kowna zostały wydalone do Worń. Niektórzy z aresztowanych mają być przekazani sądowi wojennemu. Co do strajku głodowego, prokuratura podaje, iż dnia 24 b.m. jeszcze trwał. W więzieniu wyłkowyszkowskiem strajk głodowy został zlikwidowany, w więzieniu szawelskiem jeszcze trwał. "Memeler Dampfboot" podaje, iż w Kownie głodowało 200 więźniów nie w związku z rocznicą zgonu Lenina, lecz z powodu złego obchodzenia się. Ogółem głodowało w Kownie i w obozie koncentracyjnym 500 więźniów.-

Zwinięcie gimnazjum w Jurborgu. "Rytas" podaje, iż z powodu cofnięcia subsydjów przez Ministerstwo Oświaty, centralny zarząd towarzystwa "Saule" uchwalił zwinąć gimnazjum w Jurborgu od dnia 26 stycznia, a personel nauczycielski i uczniów zwolnić na czas nieokreślony. Złożono już w tej sprawie odpowiednie oświadczenie w Ministerstwie Oświaty.-

Przesłuchanie prof.Eretasa. "Rytas" podaje, że znany działacz chrześcjańskiej demokracji prof.Eretas uległ przesłuchaniu w urzędzie policji kryminalnej.-

Posiedzenie rady ludowców. Dnia 25-go b.m. w Kownie w sali T-wa "Warpas" odbyło się posiedzenie rady partji ludowców. Odczytano szereg sprawozdań o wewnętrznem położeniu kraju oraz w sprawach polityki zagranicznej. W sprawie stosunków polsko-litewskich zebrani oświadczyli, iż Litwini nieotrzymali żadnych kompensacyj w wyniku zniesienia stanu wojny między Polską a Litwą. W dalszym ciągu poruszono sprawę Kłajpedy. Posiedzenie przyjęło szereg odpowiednich rezolucyj; między innemi wypowiedziało się za wprowadzeniem cywilnej metrykacji.-

87